

ที่ ตก ๐๐๒๓.๖/ ๑๐๑๒๐

ศาลากลางจังหวัดตาก
ถนนพหลโยธิน ตก ๖๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก นายกเทศมนตรีนครแม่สอด
และนายกเทศมนตรีเมืองตาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๒๕๕๙
ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจติดตามการขับเคลื่อน
การดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีผู้แทน
จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมควบคุมโรค กรมปศุสัตว์ กรมประชาสัมพันธ์
และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมเป็นคณะทำงาน ซึ่งได้ดำเนินการลงพื้นที่ตรวจติดตามผลการ
ดำเนินงาน ณ จังหวัดชลบุรี ในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๙ และได้ร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์
ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อรับฟังปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานและควบคุม
โรคพิษสุนัขบ้า และได้จัดส่งสรุปรายงานผลการลงพื้นที่และข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ มาเพื่อใช้ประกอบการ
แก้ไขปัญหาและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่

ในการนี้ จังหวัดตากจึงขอแจ้งสรุปลผลการตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้า
และแนวทางแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่
ตามบริบทที่เหมาะสมต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบลพิจารณาดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาทร พิมชะนก)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นฯ
โทร./โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๑๑๔๑

ศาลากลางจังหวัดตาก
เลขรับ 8845
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๙
เวลา

สจ.ตาก
เลขที่รับ
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๙
เวลา

การปฏิบัติ ของ สจ.ตาก
 ผ.บ.ท. กง.บ.อ.
 กง.ส. กง.กม.
 กง.ก. กง.บ.ป.
ลงชื่อ ผู้สั่งการ
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๙
เลขที่ ๒๙
วันที่ ๒ มี.ค. ๖๙

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๒๕๕๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๖.บป.

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง สรุปลงผลการตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้า และแนวทางแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดชลบุรี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปรายงานผลการลงพื้นที่และข้อเสนอแนะคณะกรรมการตรวจติดตามฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีผู้แทนจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมควบคุมโรค กรมปศุสัตว์ กรมประชาสัมพันธ์และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งได้ดำเนินการลงพื้นที่ตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ จังหวัดชลบุรี ในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๙ และได้ร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข ปัญหาเชิงพื้นที่ของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหในพื้นที่ตามบริบทที่เหมาะสมได้ จึงได้จัดส่งสรุปรายงานผลการลงพื้นที่และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ มาเพื่อใช้ประกอบการแก้ไขปัญหและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวโหลดสิ่งที่ส่งมาด้วย ได้ที่เว็บไซต์ <https://dg.th/ogsyvu5ehn> หรือ QR Code หายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายเจนวิทย์ เชื้อสาวะถี โทร. ๐๘ ๘๖๒๙ ๑๖๕๕

**สรุปรายงานผลการลงพื้นที่และข้อเสนอแนะคณะกรรมการตรวจติดตาม
การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ณ จังหวัดชลบุรี ในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๙**

๑. ประเด็นเรื่อง: สรุปผลการลงพื้นที่ตามโครงการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี กิจกรรมการตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้า ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ณ จังหวัดชลบุรี

๒. ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับ อปท. ทั่วประเทศ ขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในระดับท้องถิ่น โดยมีเป้าประสงค์ไม่พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการดังกล่าวฯ ขับเคลื่อนผ่าน ๓ กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย การจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร ให้แก่บุคลากรสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า, การตรวจติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และการดำเนินการประกวดโครงการ Thailand Rabies Awards โดยการคัดเลือกผลงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

สำหรับกิจกรรมที่ ๓ การตรวจติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ที่มีการระบาดและมีผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า ๓ ปีซ้อนหลัง และพื้นที่ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกัน ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตามโครงการ Thailand Rabies Awards ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘ มีเป้าหมายเพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๓. ผลการดำเนินงาน

- **การแต่งตั้งคณะกรรมการ:** กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีคำสั่งที่ ๓๒๑/๒๕๖๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีรองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นประธานคณะกรรมการ ร่วมกับคณะกรรมการจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ผู้แทนคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมควบคุมโรค กรมปศุสัตว์ กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยหน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น และกองบริหารการคลังท้องถิ่น

- **การกำหนดแผนตรวจติดตามพื้นที่เป้าหมาย:** คณะทำงานฯ ได้กำหนดแผนการลงพื้นที่ตรวจติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘ ครั้ง ในพื้นที่ ๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเชียงราย จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะทำงานฯ ได้ให้คำแนะนำแก่ สจจ. และ อบท. สรุปลงข้อสังเกตได้ดังนี้

สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>ปัญหาประชากรแฝงและปัญหาสัตว์จรจัดสะสม จังหวัดชลบุรีมีพื้นที่อุตสาหกรรม มักมีปัญหาแรงงานนำสัตว์มาเลี้ยง เมื่อย้ายออกไปก็ทิ้งสัตว์ไว้ในพื้นที่ ทำให้เกิดสุนัขจรจัดจำนวนมากจนควบคุมได้ยาก</p>	<p>๑. กรมปศุสัตว์แนะนำว่า แม้จังหวัดชลบุรีจะมีการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการเลี้ยงและปล่อยสัตว์ครบ ๑๐๐% แล้ว แต่อาจพิจารณาแก้ไขข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น ให้มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเข้มงวดขึ้น เช่น กำหนดให้ผู้ที่นำสัตว์เข้ามาในพื้นที่ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ และให้เจ้าของสัตว์นำสัตว์ไปฉีดวัคซีนเพื่อให้สามารถควบคุมได้ตั้งแต่ต้นทาง</p> <p>๒. ประสานกับนายจ้างเพื่อขอความร่วมมือลูกจ้างนำสัตว์เลี้ยงไปขึ้นทะเบียนสัตว์ ฉีดวัคซีน และทำหมัน</p>
<p>ปัญหาข้อร้องเรียนการขึ้นป้ายห้ามให้อาหารสัตว์และการจัดระเบียบการให้อาหารสัตว์จรจัด การนำอาหารไปให้สัตว์จรจัดในที่สาธารณะทำให้เกิดกลิ่น เสียง และความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง นำไปสู่ข้อพิพาทระหว่างกลุ่มคนรักสัตว์กับประชาชนทั่วไปและเจ้าหน้าที่</p>	<p>๑. อบท. อาจพิจารณาการใช้ข้อความในป้ายห้ามให้อาหารสัตว์พร้อมกับกำหนดบทลงโทษ เพื่อลดข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและขณะนี้กรมปศุสัตว์อยู่ระหว่างการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</p> <p>๒. เน้นการขอความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับกลุ่มคนรักสัตว์ให้มีจิตสำนึกในการให้อาหารในจุดที่เหมาะสมแทน</p> <p>๓. กรณีเหตุรำคาญ สจจ. ได้หารือไปยังกรมอนามัยเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และคำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศในการพิจารณาเหตุรำคาญ</p>
<p>ปัญหาขาดแคลนสถานที่กักกันดูอาการสัตว์ต้องสงสัย: เมื่อมีเหตุหรือพบสัตว์สงสัยว่าจะเป็นโรคพิษสุนัขบ้า หลายพื้นที่ยังขาดแคลนกรงหรือศูนย์พักพิงสำหรับกักขังสัตว์เพื่อดูอาการ (๑๕ - ๓๐ วัน) ทำให้บางครั้งมีการขังสัตว์ไว้ในชุมชน และถูกกลุ่ม NGO ที่ไม่เข้าใจสถานการณ์มาปล่อยสัตว์หลุดไป</p>	<p>กรมปศุสัตว์แนะนำว่า อบท. ต้องมีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อม และจัดหาสถานที่กักดูอาการสัตว์ให้ชัดเจน โดยสามารถใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือ พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการบังคับใช้เพื่อกักขังสัตว์ต้องสงสัยอย่างถูกต้อง</p>

สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ปัญหาข้อจำกัดด้านบุคลากรและข้อกำหนดการฉีดวัคซีน: สัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์มีจำนวนน้อยและงบประมาณเพื่อจัดอบรมอาสาสมัครปศุสัตว์ไม่เพียงพอซึ่งสามารถจัดอบรมได้ ๑ - ๒ คนต่อ อปท.	กรมปศุสัตว์ขอความร่วมมือ อปท. จัดทำโครงการอบรมและขอรับการสนับสนุนวิทยากรจาก ปศุสัตว์จังหวัด/ปศุสัตว์อำเภอ เพื่อมอบหมายให้เป็นอาสาสมัครปศุสัตว์ในการฉีดวัคซีน
ปัญหาข้อกำหนดเรื่องการใช้งบประมาณทำหมันสัตว์มีเจ้าของ: งบประมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอส่วนใหญ่มีจำกัด จึงทำหมันได้เฉพาะสัตว์จรจัดและสัตว์ในที่สาธารณะ ส่วนการที่ท้องถิ่นจะนำงบประมาณไปทำหมันฟรีให้กับสัตว์ที่มีเจ้าของนั้น ยังไม่มีกฎหมายหรืออัตราค่าบริการรองรับที่ชัดเจน	กรมปศุสัตว์แจ้งว่าประเด็นการทำหมันสัตว์ที่มีเจ้าของอยู่ระหว่างการส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความในข้อกำหนด ในเบื้องต้นจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการทำหมันและควบคุมประชากรในกลุ่มสัตว์จรจัดเป็นหลักไปก่อน
ปัญหาความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเกิดโรคของประชาชน: ประชาชนบางส่วนยังมีความเชื่อผิดๆ เช่น คิดว่าฉีดวัคซีนแล้วสัตว์จะอ่อนแอ คิดว่าโรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะในหน้าร้อน เป็นแล้วรักษาหาย หรือเวลาถูกกัด/ข่วนเล็กน้อยก็ชะล่าใจไม่ยอมไปฉีดวัคซีนจนเสียชีวิต	กรมควบคุมโรคแนะนำว่า ควรนำประเด็นนี้ สอดแทรกเข้าไปในการให้ความรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้าใจถึงความอันตรายและวิธีป้องกันที่ถูกต้อง และกระจายความรู้สู่ครอบครัว รวมถึงต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าหากถูกกัดหรือข่วนเพียงเล็กน้อยก็ต้องรีบไปโรงพยาบาลเพื่อฉีดวัคซีนทันที
ปัญหาการสำรวจและการลงข้อมูลไม่ครบถ้วน: มี อปท. กว่า ๓๐๐ แห่งที่ยังไม่ลงข้อมูลในระบบ Rabies One Data ซึ่งทำให้การขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อวัคซีนคลาดเคลื่อน	สธ. แนะนำว่า อปท. ต้องให้ความสำคัญกับการสำรวจและบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ซึ่งกำหนดไว้ปีละ ๒ ครั้ง (ต.ค. - ธ.ค. และ มี.ค. - พ.ค.) เพื่อให้ครอบคลุมสัตว์เกิดใหม่และสัตว์ที่ถึงเกณฑ์รับวัคซีน โดยอาจพิจารณาแนะนำโมเดลการใช้อาสาสมัครในพื้นที่ ช่วยลงสำรวจและถ่ายรูปสัตว์พร้อมทำประวัติ เพื่อป้องกันการนับหรือการฉีดวัคซีนซ้ำซ้อน เพื่อนำไปสู่การสนับสนุนงบประมาณการจัดซื้อวัคซีนการสร้างภูมิคุ้มกันโรคในสัตว์ตามมาตรฐานสากล

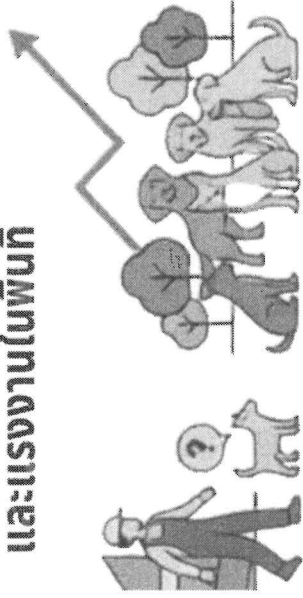
จัดทำโดย
กลุ่มงานป้องกันโรค
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การตรวจติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วน ประจำปิงประมาณ พ.ศ. 2569 ณ จังหวัดชลบุรี จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธา

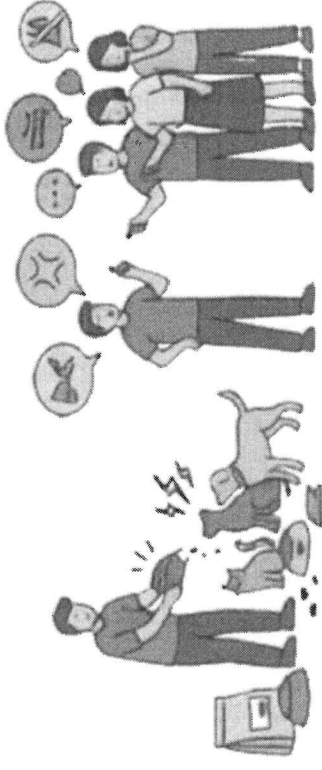
สภาพปัญหาและอุปสรรคสำคัญในพื้นที่

ตัวจัดสรรจากประชากรแฝง
และแรงงานในพื้นที่

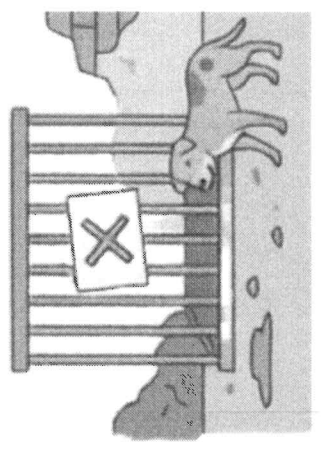
ในพื้นที่มักกึ่งสัตว์เลี้ยงไว้เมื่อย้ายออก
ให้ควบคุมจำนวนสุนัขจรจัดได้ยาก

ข้อพิพาทเรื่องการให้อาหารสัตว์ในที่สาธารณะ

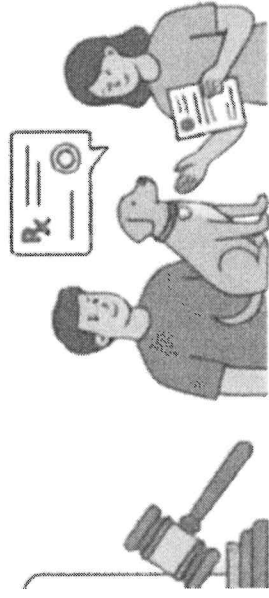
การให้อาหารในที่สาธารณะสร้างความเดือดร้อนรำคาญ
นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างคนรักสัตว์ เจ้าหน้าที่ และชุมชน

ขาดแคลนสถานที่กักกันดูอาภา

พื้นที่ส่วนใหญ่ขาดแคลนกรงกักดูอาภา
หรือสถานสงเคราะห์สัตว์ เพื่อกักกันดูอาภา

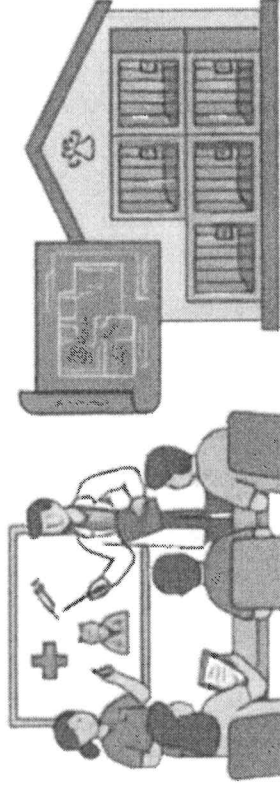
กข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติท้องถิ่น

บัญญัติให้เข้มงวด เช่น กำหนดให้เจ้าของ
งการนำสัตว์เข้าพื้นที่และฉีดวัคซีนทันที

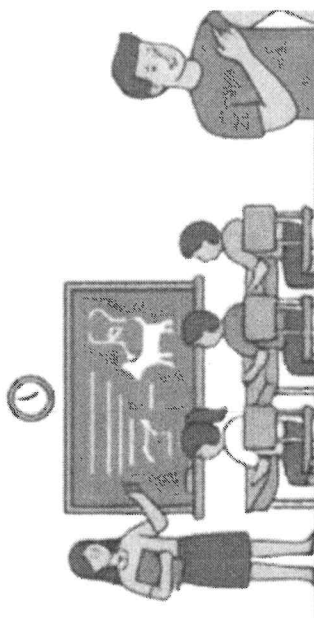
ข้อเสนอแนะและแนวทางขับเคลื่อน

พัฒนาศักยภาพบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน

อบรมอาสาสมัครจิตวิเศษเพิ่มเติม และจัดทำแผน
จัดหาสถานที่กักดูอาภาสัตว์ที่ชัดเจนตามกฎหมาย

รุกรานประชาสัมพันธ์และแก้กัศณ

สอดแทรกความรู้ในสถานศึกษาและแ
“ถูกกัศหรือช่วนเพียงเล็กน้อยต้องรีบไปห